

Vaderlandsche liederen voor de gewapende studenten

bron

Vaderlandsche liederen voor de gewapende studenten. Pieter Pluygers, Leiden 1785

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/_vad005vade01_01/colofon.php

© 2011 dbnl

Opdragt aen de gewapende heeren studenten te Leyden.

o Gij! Die Neêrlands ramp, met een gevoelig harte,
Waer in het edel vuur der Vrijheid gloeit, beschouwt;
Gij braeven! Op wier moed, toen ons de Muitzucht tartte,
Ook dit Bataefsch Atheen zijn sterkte heeft gebouwd.

VI

Gij gaeft van uwe trouw den Leydenaeren blijken:
Gij zaegt, met ons, het rot der Muit'ren onder 't oog,
Dat zijne dollen drift voelde in dien stond bezwijken,
En, voor uw blinkend stael verschrikt, te rugge toog.
Gij voelt dat zelfde vuur nog in uw boezems gloeijen:
Gij wet nog tegen dwang en boos verraed uw kling. -
Vergeefs schmeedt Dwing'landij verachtelijke boeijen
Voor 't Volk dat nimmermeer een slaefsche wet ontving. -
o Braeven! die, alleen door Vrijheidsmin gedreven,
Uw snipperuuren wijdt aen 't zuchtend Vaderland,
Laet toch deeze ed'le drift uw harten nooit begeeven,
Biedt aen 't gefolterd Volk, ter redding, uwe hand!
Kan u een kleen geschenk, o ed'le Stoet! behaegen,
Door Vrijheidszoonen u gulhartig aengeboôn;
Ontvangt dees Lied'ren, u welmeenende opgedragen,
Uw' fieren Heldenmoed, uw Vrijheidsmin ten loon.
Onze achting voor uw deugd kunt ge in dees proeve ontdekken:
Lang moet uw strijdbare arm tot heil des Lands verstrekken!

J. 'T HOOFT J.Z

Voorbericht.

De brave zucht tot den Wapenhandel onder de studerende Jongelingschap dezer Hoogeschole van dag tot dag aangroeiende, en veele Heeren Studenten meermalen hunne begeerte te kennen gegeven hebbende, om, in navolginge van het loffelijk Genootschap van Wapenhandel: VOOR VRIJHEID EN VADERLAND, eenige Vrijheidademende en Vaderlandsche Liederen, op de omstandigheden van het Genootschap der Heeren Studenten toepasselijk, te bezitten, hebben zich eenige Dichters verledigd tot het vervaerdigen van het Bundelken Liederen, dat wij thans onder het oog van het Alge-

VIII

meen brengen. Mag het aan die brave Jongelingen, voor welker gebruik het voornamelijk geschikt is, genoeg geven; mag het dienen, om de zucht tot Vrijheid in de harten der overigen te doen ontvlammen; eindelijk, mag het zulk een gunstig onthaal genieten, als waarmede de bovengemelde Vaderlandsche Liederen ontvangen zijn, zullen wij de aangewende moeite rijklijk beloond rekenen.

**Aen de vaderlandsche studenten,
*Ter verdere wapenoeffening:***

Na de groote vacantie van 1785.

Vijs: Mon honneur dit, que je serais coupable.

Koomt, strijdb're stoet! rechtaerte Pallas Zoonen!
Die, nevens ons, de wapens hebt gevoerd.
Zoudt gij dien lust, die drift niet meêr betoonen,
Die 't edel hart van waere Belgen roert? -
o Ja! ik zie, 'k zie 't aen uw brandende oogen.
Reeds grijpt uw vuist naer sabel en musket.
Streeft dan naer't veld! - Ook door uw krijgsvermogen
Wordt de ijz'ren staf der Dwinglandij verplet.

Dingt ge, in het choor der schoone wetenschappen,
 Naer de eerekroon, opdat ze uw schedels fier',
 In 't veld van Mars beloont m'ook fiere stappen;
 Ja, voordien held groent daer ook de eerlaurier. -
 Zou 't Vaderland hem niet met lof bekroonen,
 Die, in den nood, den troon der Vrijheid schraegt,
 Of, vol van moed, als een van Bato's Zoonen,
 Veel liever sterft, dan slaefsche ketens draegt.

* * *

Waer' 't ooit een tijd, 't is nu, ô Vrijheidstelgen!
 Dat elk van ons der Heerschzucht gaê te keer.
 Flaeuwte onze moed, rasch zien wij ons verdelgen;
 En vrij te zijn heeft zelfs geen schaduw meer. -
 Maer zou ooit Belg het dwangjuk dan gedoogen?
 Neen, Dwingers, beeft, wat ook uw opzet poog!
 Nooit zult ge uw' troon op 's burgers val verhoogen,
 Of onze wraek verdelgt U, voor elks oog. -

Koomt, strijdb're stoet! rechtaerte Pallas Zoonen!

Die, nevens ons, de wapens hebt gevoerd,
Zoudt gij dien lust, die drift niet meer betoonen,

Die 't edel hart van waere Belgen roert? -

o Ja! ik zie, 'k zie 't aen uw brandende oogen.

Reeds grijpt uw vuist naer sabel en mnsket. -

Gij streeft naer't veld. - Ook door uw krijgsvermogen

Wordt de ijs'ren staf der Dwinglandij verplet. -

G.J. LONCQ.

**De vaderlandsche student,
Bij zijne terugkomst in *Leyden*,
*Na de groote vacantie van 1785.***

Wijs: *Voor het Vaderland en Vrijheid.*

Welkom, welkom, dierbaer LEYDEN!
'k Treê met vreugd uw poorten in,
Waer mijn Vrienden mij verbeiden,
Mer een gulle Vriendschapsmin. -
Welkom, eed'le stoet,
Die 't bataefsche bloed
Nog veelt wellen uit uw hart,
Daer gij Dwang en Heerschzucht tart!

'k Zal het choor der wetenschappen,
Als een waere Pallas Zoon,
Veêr, vol ijvers, binnen stappen,
Streeven naer de gloriekroon!
Koom, mijn Vriendenrij,
Streef, gelijk met mij.
In het ruime letterveld,
Waer ge uwe eer in wijsheid stelt. -

* * *

'k Zal ook weêr 't geweer hanteeren,
Vrolijk grijpen naer 't musket,
Om den Dwing'land af te weeren,
Eer hij ooit zijn voet hier zett';
'k Zal voor 't Vaderland,
In den engsten stand,
Nooit mijn goed of bloed ontzien,
Noch, als slaef, voor heerschers vliên!

Zou 'k een Neêrlands Burger heeten.
 En, als slaef, gekluisterd zijn
 In een's Graven ijz'ren keeten,
 En dus vrij zijn slechts in schijn?
 Neen. - 'k ben een Bataev,
 Geen verkofte slaef:
 'k Grijp des naer de kling en speer,
 En ga 's Dwing'lands doel te keer. -

* * *

Zou ik slechts naer glorie streeven
 In het moeilijk letterveld?
 Neen. - Ik wil voor 't land ook leven;
 Pal staen, als een moedig held.
 Groent niet de eerlaurier
 Voor den Batavier,
 Die zijn goed en bloed verpand,
 Voor zijn Stad en Vaderland?

'k Zal met allen lust studeeren:
 Aen Minerva toegewijd;
 'k Zal ook vrolijk exerceeren,
 Met een onvermoeib're vlijt!
 Ik ken 't zwaer gewicht
 Van mijn' eed en plicht:
 'k Moet niet voor mij zelv' alleen,
 Maer voor 't Land ook vlijt besteên! -

* * *

Koomt, Bataefsche Lettervrinden,
 Die met mij ter studie zijt.
 Laten wij ons onderwinden,
 Om, in weérwil van den nijd,
 Mui'tren toe een spot,
 't Vrijheidhatend rot
 Neêr te vellen door 't geweer,
 't Land tot heil, en ons tot eer!

A. SOEK,

Belli doctrinaeque potens Tritonia Pallas.**Wijs: *Wat is het zoet, het Menschdom te verplichten.***

Ginds ziet het oog MINERVA zich vertoonen,
In 't blanke staal, als Krijgs - Godin;
Hier boezemt zij haar' altijd waerden zoonen
De zucht tot wetenschappen in:
De Olijf en Lauwer, om haar hoofd,
Toont, wat ze in vrede en krijg belooft, *bis.*

Steekt Mars, aan 't woên, de schorre Krijgs-trompetten,
Zij grijpt de wapens, nooit verbaasd;
Of vlecht d'Olijf, om dien op 't hoofd te zetten,
Waar de Eendragt vreê-bazuinen blaast.
Door ware menschen-min gespoord,
Brenge zij uit krijg den vrede voort, *bis*.

* * *

o Pallas Kroost! o Kroost der Batavieren!
Gij vat het staal; uw boezem brandt,
(Wie kroont U niet met krakende eerlaurieren?)
Voor Vrijheid, God, en 't Vaderlaad.
Velaan; dat steeds elk onzer toon.
Te zijn Minerva's echte Zoon! *bis*.

W. LOBÉ MED. STUD.

Eerekrans voor de gewapende studenten.

Wijs: *Je le compare avec Louis.*

Zou ik uw Vrijheidsliefde niet,
o Ed'le stoet! ter eere zingen?
Zou ik den bloem der jongelingen
Geen kranssen vlechten in mijn lied?
Hem, wie voor 't Land zijn' moed durft toonen
Hem, wie voor 't Land zijn' moed durft toonen
Is het zoet,
Is het zoet,
Zich te zien bekroonen.
Zich te zien bekroonen.

Rechtschape Kroost! wiens heldenmoed
 Een elk in 't schitt'rend oog ziet gloeijen,
 Hoe toont dat oog zich wars van boeijen,
 En de ed'le drift Tan Bato's bloed!
 Ja, dit 's het Kroost, dat voor uw Rechten,
 Ja, dit 's het Kroost, dat voor uw Rechten,
 Nederland!
 Nederland!
 Steeds, met moed, zal vechten.
 Steeds, met moed, zal vechten.

* * *

Ja, Pallas Kroost is in 't geweer,
 De klank van hunne koop'ren Trommen
 Zal 't rot der muit'ren doen verstommen.
 En vellen Dwang en Heerschzucht neêr.
 Haer trom kan 't oor der Helden streelen,
 Haer trom kan 't oor der Helden streelen,
 Trom en Fluit,
 Trom en Fluit,
 Trotsen Orgelkeelen.
 Trotsen Orgelkeelen.

Juicht, Belgen! juicht, nu gij dees Jeugd
 Ziet rustig in de Wapens prijken!
 Zijn dit geen schoone en held're blijken
 Van Vaderlandsche Heldendeugd?
 Vermeet'le Heerschers, laege slaeven.
 Vermeet'le Heerschers, laege slaeven.
 Wacht uw' val
 Wacht uw' val
 Van het stael dier Braeven!
 Van het stael dier Braeven!

* * *

Streeft, ed'le Jongelingen! voord,
 Op 't Helden spoor der oude Belgen,
 Betoont u Nederlandsche Telgen,
 Daer gij de speer der Vrijheid schoort!
 Zoo moet de Maegdenrei U kroonen:
 Zoo moet de Maegdenrei U kroonen:
 't Zoet der min
 't Zoet der min
 Eens uw deugd beloonen.
 Eens uw deugd beloonen.

J. 'T HOOFT J.Z.

Eia agite, o socii!**Wijs: *Ik ben slechts een Herderinne.***

Gij gordt, braave Jongelingen,
't Staal op zij voor 't Vaderland!
Hoort mij u ter eere zingen!
't Vuur, dat in uwe oogen brandt,
Toont uw' moed, gij laat u hooren:
'Schoon tot nog 's Lands Vrijheid kwijn',
Wij, uit Bato 's bloed geboren,
Willen waare Belgen zijn.

Eer zien we ons ten grafkuil dragen,
Eer we ons bukken voor den Dwang,
Daar wij goed en leven wagen
Voor 's Lands voorspoed en belang;
Nimmer duldt de moed der Belgen,
Dat, hoe Heerschzuchts donder loeij
Ze ooit den hals van Bato's Telgen
Aen gevloekte ketens boeij.'

* * *

Hier op zal ik altijd roemen,
Dit mij steeds ter harte gaan,
Dat ik u mag broeders noemen,
Deelen in uw grootsch bestaan.
'k Voel een ed'len gloed in de ad'ren.
Vrijheid Zet mijn hart in brand.
Schoon ook 't grootst gevaar moog' nad'ren,
'k Wijd mijn bloed aan 't Vaderland.

W. LOBÉ MED. STUD.

**Op de wapenoeffening der heeren studenten,
*Aen 'slands hooge schole, te Leyden.***

Wijs: *Frères & Compagnons.*

Zoo vat gij 't heldenstael,
Minerva's waerdste Panden,
Tot vreugd van Leeuwendael;
Tot schrik van dwingelanden!
Gints zidd'ren slaef bij slaef;
Hun ziet en woede en schrik uit de ingevallene oogen,
Hier juicht verrukt elk waer Bataef,
Om uw heldhaftig pogen.

Zou 't Hof, de Aristocraet
 Den Batavier doen buigen,
 Daer 't Kroost ten strijde gaet,
 Dat Pallas borst mag zuigen?
 Neen, neen, het duldt geen' dwang
 Van een' heerschzieken Vorst of opgeblazen Groeten.
 Het heeft alleen voor 's volks belang
 Het harnasch aengesloten.

* * *

Het dond'ren van 't musket
 Drijft vuige dwangzugt heenen,
 Daer het den trots verplet
 Van Veelen, en van Eenen.
 Zoo voelt men zijn waardij.
 Vat hoop! die waerde voelt de bloem van Pallas Zoonen.
 Haest is 't gekluisterd Neêrland vrij,
 Daer zij zich helden toonen.

De voorige eeuw herleeft!
 De Schooljeugd vliegt te waepen,
 Die en naer wijsheid streeft,
 En schijnt voor 't stael geschapen!
 's Lands nood roept haer te veld.
 Zij reikt haer broeder-hand aen Leydens Burgerschaeren.
 Triumf! men knot het driest geweld,
 Daer zij zich saemen paeren.

* * *

Vaer voort des, braeve Kring!
 Veréénig hart en handen!
 Laet, bij uwe oeffening,
 't Altaer der Vriendschap branden!
 Stae pal, al grimt de wraek!
 't Zijn prikkels voor de deugd haer ijver te overdwarsen.
 Men staev' de vaderlandsche zaek,
 Schoon monsters tandenknarssen!

PIETER VREEDE.

**De gewapende Pallas.
Utroque quiescere tutum.**

Wijs: *Voor het Vaderland en Vrijheid.*

Wie toch wraakt, dat wij de boeken
Som's verwiss'len voor de kling;
Dat wij zorgs - verpozing zoeken
In de wapen - oeffening?
De Attische Godin
Blaast die zucht ons in:
Zij, der wijsheids steun en eer,
Voert helmet, en schild, en speer.

BUCHANANUS, door zijn zangen
En geleerdheid wijd vermaard,
Liet zich 't zwaerd op zijde hangen,
Voor geen krijgsgerucht vervaerd.
Als gemeen soldaat,
Diende Hij den Staat,
Voor wiens les en wijs verhoog
Schotlands scepter nederboog,

* * *

Mulheim hoorde, hij de helden
Van 't Smalcalder eedgespan,
Ook LOTICHIUS vermelden,
Als een' wakk'ren oorlogsman,
Schoon zijn Roomsche lier,
Door haar' zuiv'ren zwier
En naturelijken toon,
Zelv' Tibull' stak naar de kroon.

DEUSA mede, op wien dit Leyden
Nog, na zoo veel jaren, boogt,
Zag, door pen en degen beiden,
Zijnen roem alom verhoogd.
Hem is, als soldaar,
Deeze vrije Staat,
Als geleerden, 't grootsch gesticht
Van Minerva duur verplicht.

* * *

Zouden we ook van U niet spreken,
Bestevader BARNEVELD?
Is uw dienst nier bei gebleken
In de raadzaal en in 't veld?
't Staal, ten krijg gewet,
En het zwaar musket,
Aan 's Lands Vrijheid toegewijd,
Droegt ge in uwen jongen tijd.

Is, wanneer door Villems listen,
En der Franschen overmacht,
't Land, ten prooije aan selle twisten,
Bijna was ten val gebragt,
Leyden niet behoed
Door den heldenmoed,
Van Minerva's Kroost, dat pal
Stondt, in 't harnasch, op den wal?

* * *

Zou 't ook ons dan niet betamen,
Dat we ons oeff'nen in 't geweer?
Zouden we ons den snaphaan schamen?
Neen; wij dragen dien, met eer.
Of doet ook 't musket,
Dat 's Lands hat'ren plet,
Minder eers aan 't Burgerhart,
Dan de kolf - baan of 't biljard?

Vormen ons de Wetenschappen
Voor de Burger - maatschappij,
Dat wij, fier, ter Krijgs - school stappen,
Weert Geweld en Dwing'landij.
't Staal in onze hand,
Aan 's Lands dienst verpand,
En voor Dwang noch Onrecht veil,
Staat gewis nog eens 's Lands heil!

Palladi et Libertati.

**Spoor ter vrijheid,
Aen de nog ongewapende heeren studenten.**

Wijs: *Quand j'etais dans mon jeune age.*

Zonder Vrijheid is het leven
Slechts verzeld van ramp en druk.
Ja, een Belg wil liever sneeven,
Dan zich buigen onder 't juk.
Hij, uit sieren stam gesprooten.
En met vrije melk gevoed,
Kruipt, om gunst, niet slaefsch voor Grooten,
Kromt zich nooit, schoon Heersch-zucht woedt.

Vrijheid, Vrijheid doet hem strijden,
Met een onverschrokken hart,
Dat geen lijfsgevaer wil mijden,
Maer den dood in 't aenzicht tart.
Komt hem ooit een Dwing'land plaegen,
Wordt zijn Recht door Dwang vergruisd,
Alles, alles zal hij waegen,
Met de wapens in de vuist.

* * *

Vrijheid, hem van God gegeven,
Bron van aerdsche zaligheên,
Is zijn vreugd, zijn troost, zijn leven,
Eeuwig door hem aengebeên.
Ziet, hoe duizenden Bataeven,
Nu 's Lands Vrijheid wordt verdrukt,
Tot hunn' roem, die waarheid staeven,
Daer schier elk te wapen rukt.

't Recht der Volken was geschonden,
's Burgers Vrijheid snood verteên,
Maer de Batavieren stonden
Voor 't belang van 't Algemeen.
Leen dan, Pallas Kroost! uwe ooren;
U, ja U treffe ook 's Lands druk!
Laet U 't schitt'rend stael bekooren!
Kies 't Musket voor 't slaefsche juk!

* * *

Zoudt gij langer nog vertragen,
Voor 't behoud van 't Vaderland,
Wapens, tot uw' roem, te dragen,
Daer de list ons strikken spant?
Zoudt gij, werkeloos, gedoogen
Die vermomde Dwing'landij? -
Neen, gij moet uw' roem verhoogen;
Gordt het stael aen uwe zij!

Staet, voor Vrijheid en voor Rechten,
Moedig pal, zoo 't Helden past;
Helpt den troon der Heersch - zucht slechten;
Smoort het onkruid, waer 't ook wascht!
Laet vrij snoê geweldenaeren,
Vorst, Regent, of wie 't ook zij,
Woeden; niets moete u vervaeren,
Sneevt met moed, of vecht u vrij.

J. 'T HOOFT J.Z.

**Aanmoediging, ter bescherming der vrijheid,
aan mijne medestudenten.**

Vijs: o Donk're Nacht, die duizend dagen.

Al wat Natuur ooit heeft gegeven
Haalt niets bij 't waerdigst pand,
De Vrijheid, 't edelst goed van 't leven,
En 't heil van 't Vaderland.
Welaan, dat wij dien schat bewaren,
Op wien 's Lands welvaart rust:
Vij moeten onze krachten paren,
Met ijver, moed en lust!
Met ijver, moed en lust!

Hoe meenig waagt, al zou hij sneven,
Zijn bloed, ons Land ten troost,
En wil, voor 't Algemeen, begeven
Zijn gade en teeder kroost!
Wet dan; dat wij ook alles trachten.
Voor 't Land, alom benard!
Wij zijn nog jong, en vol van krachten,
En niets verbindt ons hart.
En niets verbindt ons hart.

* * *

Laat ons de Vrijheid, wen Tirannen.
Wie zij ook zijn. verwoed,
Haar trachten uit dit oord te bannen,
Beschermen, met ons bloed!
Slaan wij, als 't Recht niet geldt, de handen,
Vereenigd, aan den dolk;
En vrijden wij van slaafsche banden
't Bataafsche Helden - volk!
't Bataafsche Helden - volk!

Aan de gewapende pallas zoonen.**Wijs: *o Zon aan 's Hemels trans.***

o Ed'le Pallas stoer!
Gij, die 't Bataafsche bloed
Voelt door uwe ad'ren vloeijen;
o Ed'le Pallas stoet!
Die, warsch van 't Graaflijk juk,
Steeds gruuwt voor zulke boeijen,
Gij gordt de wapens aan;
Gij wilt voor Vrijheid staan:
Ik zie uw' moed ontgloeijen;
Gij gordt de wapens aan.

Mee recht vreest gij, als wij,
 Dat ons de Dwing'landij
 Toe slaaven zoekt te maaken;
 Met recht vreest gij, als wij;
 Daar hij, wiens plicht het is,
 Voor Vrijheid steeds te waaken,
 Naar de overheersching tracht;
 Gesterkt door schelmsche magt:
 Naar grootheid steeds blijft haaken;
 Naar de overheersching tracht.

* * *

't Geweer geeft moed. - Welaan!
 Mijn helden, toont voortaan,
 Dat gij zijt vrijgebooren.
 't Geweer geeft moed: welaan!
 Hoe zeer het slaafsch gebroed
 De stem des Volks will smooren,
 Gij wordt gesterkt door God;
 Terwijl ge aan 't muitend rot
 Zijn' val reeds ziet beschooren:
 Gij wordt gesterkt door God.

Dat niemand van uw' stoet
Een' Dwing'land vall' te voet;
Ons band of boeij moog' smeeden!
Dat niemand van uw' stoet.
Die ooit ter raadzaal klimt,
De Vrijheid moog' vertreeden!
Hij zij een Burgervrind,
Die land en volk bemind,
Getrouw aan plicht en eeden!
Hij zij een Burgervrind!

P. PLUYGERS.

De uitboezeming.**Wijs: *Azor! envain ma voix t' appelle.***

Vergeefsch, o Vrijheid, is ons pogen!
 Het snood geweld,
 Dat Neêrland houdt bekneld,
 Durft steeds weêrstreven, wat wij beöogen.
 Ach! waar's die Held, die 't eenmaal palen stelt!

* * *

Dan, laat men ons weêrstreven,
 Hoe zeer bestreên, verdrukt,
 Vij willen voor u leven,
 Of, zoo 't mislukt,
 Met moed, en rustig sneven!

Palladi et Libertati.

Ten gemakke der Zangminnaren, is dit stukjen op de overslaande bladzijde andermale geplaatst, met alle zijne bijvoegselen, zoo als het behoort gezongen te worden.

Vergeefs, vergeefs, o Vrijheid, is ons pogen!
 o Vrijheid, is ons pogen!
 Vergeefs, o Vrijheid, is ons pogen!
 o Vrijheid, is ons pogen!
 Het snood geweld,
 Dat Neêrland houdt bekneld,
 Durft steeds weêrstreven, wat wij beoogen.
 Ach! waar's die held, die 't eenmaal paal, die 't eenmaal palen stelt!
 Ach! waar's die held, die 't eenmaal palen stelt!
 Ach! waar's die held, die 't eenmaal palen stelt!
 Geweld! geweld, durft steeds weêrstreven, wat wij beoogen.
 Ach! waar's die held, die 't eenmaal palen stelt!
 Die 't eenmaal palen stelt!
 Vergeefs, vergeefs, o Vrijheid, is ons pogen!
 Het snood geweld.
 Dat Neêrland houdt bekneld,
 Durft steeds weêrstreven, wat wij beoogen.
 Ach! waar's die held, die 't eenmaal palen stelt!
 Dit's ons beoogen!
 Dit's ons beoogen!
 Dit's ons beoogen!
 Dan laar men ons weêrstreven,
 Hoe zeer bestreên, verdrukt.
 Wij willen voor u leven,
 Wij willen voor u leven,
 Of, zoo 't mislukt,
 Met moed! met moed! met moed, en rustig sneven.

Studenten vrijheids-zang.**Wijs: *Pour un peuple aimable & sensil?***

Is Vrijheid al de Vreugd vin 't leven,
't Zij dan hoe 't zij, en 't ga hoe 't ga,
Wij zullen ons Haat weêr doen geven:
Wee wie aan Haar de handen sla!
Wie Haar moog' bestrijden,
En in Haar onze Vreugd weêrstreev',
Hem zal ons staal zijne straffe doen lijden,
Op dat die Vrijheid nimmer sneev'!
Op dat die Vrijheid nimmer sneev'!

't Is Vrijheid, die het Recht doet eeren;
't Wordt zonder Haar vertreên, verdrukt:
Wij zullen des Haar ha'ten weren
Zoo word' zij aan 't verderf ontruk't!
Wie Haar moog' bestrijden.
I En in Haar 't heilig Recht weêrstreev',
Hem zal ons staal zijne straffe doen lijden.
Op dat die Vrijheid nimmer sneev'!
Op dat die Vrijheid nimmer sneev'!

* * *

Zou niet Minerv' dit Land verlaten,
Werdt daar de Vrijheid wreed vertreên?
o Ja, verslaan wij wie Haar haten!
Wie Haar belaagt, werd' niet geleên!
Wie Haar moog' bestrijden,
En Wetenschap in Haar weêrstreev',
zal ons staal zijne straffe doen lijden,
Op dat die Vrijheid nimmer sneev'!
Op dat die Vrijheid nimmer sneev'!

Wel, dat wij dan steeds moedig vechten,
Door Pallas invloed aangevuurd,
Voor Vrijheid, Vreugde en Burger - rechten:
Zoo worde ons doen tot heil bestuurd!
Neêrland moet niet lijden,
Dat Dwinglandij dat heil weêrstreev'!
Neen; wie ook moog' dat geluk ons benijden,
Dat onze Vrijheid eeuwig leev'!
Dat onze, Vrijheid eeuwig leev'!

Vader en zoon.**Wijs: *Mon honneur dit, que je serais coupable.***

Zijt gij, mijn Zoon in een' Soldaet herschapen?

Moest ge, om die reên, naer Pallas schoolen gaen?

Gij praelt gewis al aertig in het wapen!

Leg ik daer toe zoo veele kosten aen? -

Zijt gij dan vreemd, mijn Vader, in dees Landen?

Hier is 't Gewest, waer de ed'le Vrijheid woont;

Hier gruwt men steeds van dwang en slaefsche banden:

Die Vrijheid is hier schandelijk gehoond.

Wat kan toch mij, wat u de Vrijheid roeren?
 Verlangt ge niet, Gods mond te zijn bij 't Volk?
 Moet ge, als soldaet, daer toe de wapens voeten?
 Voegt dan het zwaerd een' Euangelie tolk?
 Heeft niet ARNAUD de Wapens ook gedragen?
 Heeft niet MONToux hem, met CHYON, verzeld?¹
 Geen Choorkleed kan den Heldenmoed vertragen,
 Wanneer het Wet, en Recht, en Vrijheid geldt.

* * *

Hen dwong de nood. Zij, uit hun erf gedreven,
 In ballingschap in artoede, en verdriet;
 Zij waegden, ora hun eigendommen, 't leven;
 Maer dit, mijn zoon! dit is uw noodlot niet. -
 't Is waer: maer, kan hun voorbeeld hier niet gelden,
 Zie ZWINGLIUS aen 't hoofd der spitfe treên,
 Naest *Zurichs* vaen, in 't harnasch, met zijn Helden,
 In sneeven zelfs voor 't heil ven 't algemeen.²

Maer kunt ge uw' tijd niet met meet nuts besteden,
 Daer ge eerlang ligt en Stad en Land verlaet?
 Hoort naer mijn' raed, 't zijn enkel zinloosheden:
 Wordt, zoo gij toch de wapens kiest, soldaet. -
 Zoo lang ik leeve in Leydens vrije muuren,
 Sta ik niet af van 't geen ik vast besloot,
 Wijde aen 's Lands heil, verheugd, mijn snipperuuren;
 Leeve ik ook niet voor mijn' natuur genoot? -

* * *

Gij moet gewis ook voor uw' naetsten leeven:
 Maer woont hier dan de Vrijheid, slechts in schijn?
 Is Heerschzucht dan ten zetel hier verheven,
 Dat gij, schoon vreemd, gewapend wenscht te zijn? -
 Hier word gestaêg de muiltrompet geblazen,
 In weêrwil van de zorg der Overheên:
 Zoude ik dien hoop van oproer-zieke dwaezen,
 hen' ten geval, hier ketenen zien smeên? -

Neen, Zoon, zoo 't Land door Muit'ren wordt verraeden,
 Dan moogt, dan moet ge uw hulp den braeven biën.
 Keer, als een held, dan schandlijke euveldaeden:
 Doe dwang, verraed, en heerschzucht voor u vliën:
 Toon, dat ge zijt uit braeven voordgesprooten;
 Straft hem, die 't Recht te roekeloos verkracht:
 Zoo wordt die drom van snoode vloekgenooten,
 Door waeren moed, in 't eind ten val gebragt.

J. 'T HOOFT J.Z.

Eindnoten:

- 1 JAQUES ARNAUD, heeft met MONToux en CHYON, alle Leeraeren, moedig voor de Waldenzen de wapenen opgevat, Zie Kerkelijke Geschiedenis der Waleenzen, door J.F. MARTINET pag. 100 tot 103. en vervelgens.
- 2 ZWINGLIUS bekleedde het ampt van Leeraer te Zurich, trok voor de Vaenen ter Stad uit, en sneuvelde, na zich kloekmoedig verdedigd te hebben. Zie Algem. Kerkelijke en waereldlijke Geschiedenissen door GEERLOF SUIKERS, II. deel. VII. tijdbestek, VIII. Hoofdstuk.

De lof der gewapende Leydsche studenten.**Wijs: *Tot in de allerminste zaaken.***

Zouden wij den lof niet melden
Van Minerva's edel Kroost,
Dat, toen dolle Muitzucht woedde,
't Bange Leyden heeft getroost? -
Ja, ik wil de snaaren spannen,
Voor die bloem der Maatschappij;
'k Wil tot eer en glorie zingen
Van dees fiere Heldenrij. -

Munnen moed zoo schoon gebleken,
Duldde niet, dat Neêrlands Maagd,
Door een rot van aterlingen.
In haer' luister werdt belaagd. -
Neen; - zij gorden, fier en moedig,
Op hun zijden 't helden staal,
Trokken Muitzuchts benden tegen,
En verkregen zegepraal.

* * *

Ja, toen wij, met hulp dier braaven,
Het verwoed en driest geweld,
Binnen Leydens oude muuren,
Hadden gantsch ter neêr geveld,
Greepen hunne helden - handen,
Rustig, 't balderend musket,
Toonden, dat zij goed en leven
Waagden voor 's Lands Recht en Wet.

Welk een vreugd voor 't Leydsch Atheene,
Toen het zuik een edel bloed
Zien mogt door uwe aad'ren vloeijen,
Onwaardeerb're Helden-stoet,
Toen het u, gantsch onverschrokken,
Zag verschijnen in den nood,
En gij 't, hoe de Heerschzucht brulde,
Ijv'rig uwen bijstand boodt. -

* * *

Laat, o dierb're Jongelingen,
Onafscheidlijk op den duur,
In uw braave boezems gloeijen
Zulk een edel Helden vuur! -
Dat uw ijver nooit verflaauwe,
Wen m' u ziet in 't Staats - bewind;
Maar dat steeds in u de Vrijheid
Redders en beschermers vind?!

F. VAN A K E N .

Zucht tot vrijheid.

Wijs: *Malborough s'en va t' en guerre.*

Wijs: { *Aupres d' une fontaine.*

Laat ons naar Vrijheid streven!
 Ze is de vreugd, Ze is de vreugd van het leven.
 Ja, Bato's brave Neven
 Vervloeken steeds een' Heer!

* * *

Vervloeken steeds een' Heer! *bis.*
 Zij moet ten thron verheven!
 Ze is de vreugd, Ze is de vreugd van het leven.
 Zij kan alleen ons geven
 Genoegen, heil, en eer.

Genoegen, heil, en eer. *bis.*
 Zij doe elk' Dwing'land beven!
 Ze is de vreugd, Ze is de vreugd van het leven.
 Werdt Ze eer van hier verdreven,
 Herstellen wij Haar weêr!

* * *

Herstellen wij Haar weêr! *bis.*
 De Staat, door Haar gesteven,
 (Ze is de vreugd, Ze is de vreugd van het leven.)
 Wordt weêr in magt verheven,
 Verstoot men Haar niet meer.

* * *

Verstoot men Haar niet meer. *bis.*
 Nooit moet Ze ons dan begeven!
 Ze is de vreugd, Ze is de vreugd van het leven.
 Neen, dat wij eerder sneven,
 Eer Dwing'landij Haar deer'.

Palladi et Libertati.

't Kaf van 't koren.**Wijs: *Vn matin brusquement.***

Hoe schoon staet niet de pracht
Van 't geweer aen onze zijden!
De Heerschzucht vreest zijn magt,
Daer zij wel haest den doodsteek wacht
Van hun, die voor de Vrijheid strijden. -
Wij volgen ook dien Heldenstoer;
Nimmermeer zal ons de moed,
Waer 't 's Lands belangen geldt, ontglijden!
Vergt de nood van ons dien moed,
Dan waegt elk onzer goed en bloed.
Dan waegt elk onzer goed en bloed.

Geen snoode Aristocraet
 Moete in Neêrland immer woenen!
 Zijn trots is bei voor Staet
 En Volk het grootst, het vreeslijkst kwaed.
 Hij bouwt op 's Burgers arbeid Troonen:
 Hij eert, aenbilt de Vrijheid; ja!
 Maer, kom eens zijn' rang te na,
 Wat barsch gelaet zal hij u toonen!
 Als 't hem slechts naer wenschen ga,
 Deert hem uw voordeel, noch uw schaê.
 Deert hem uw voordeel, noch uw schaê.

* * *

Heet dit tan het belang
 Van den Burger en zijn Rechten
 Trouw re zijn? -- neen, 't is dwang,
 Die Neêrlands wissen ondergang
 Voerspelt. zoo we ook dien Troon niet slechten!
 Neen, zoo wordt nooit het Recht hersteld.
 Ieder moet, gelijk een Held,
 Aen 's Lands heil zijn heil steeds hechten.
 Strijdt zoo ieder, als een Held,
 Dan weert onze arm het wreedst geweld.
 Dan weert onze arm het wreedst geweid.

Een braeve leent de hand,
 Om het Recht, op goede gronden,
 Te schraegen in het Land,
 Wijl hij het zelf belang verbant:
 Getrouw aen eed en pligt verbonden,
 Werkt hij tot heil der Maetschappij;
 Waekt, op dat, door Dwing'landij,
 Of Heersch-zucht 't Recht niet word geschonden;
 Fnuikt de magt der Dwing'landij,
 En schat elk Burger even vrij.
 En schat elk' Burger even vrij.

* * *

Gij, die naer 't heerschen haekt,
 Dat u het hart verander'!
 Toon, dat een Zucht u blaekt,
 Die uwen naem onsterflijk maekt;
 Zoo eer' m' u, als een' Vaderlander!
 Dan groeit de luister van ons Land;
 Dan reikt elk, als eêr, de hand
 Van trouw en Vriendschap aen elkander;
 Dan, dan wordt dit vrije Land
 Door niemand strasloos aengerand.
 Door niemand strasloos aengerand.

J. 'T H O O F T J.Z.

Verdiende lof.**Wijs:** *Il faut attendre avec patience.***Wijs:** { *Avec les jeux, dans le village.*

Wat Godheên, zangster, welke Helden,
Neemt gij ten voorwerp van uw lied?
Wilt gij den lof van Pallas melden?
Of Bacchus, die ons vreugde biedt,
Den winnaar van de morgenlanden?
Of Hercules, wiens dommekragt
Gedochten plette met de handen,
En Dwingelanden t'onderbragt?

Of Grieken's helden - roem verhalen?
Thermopylae, en Marathon,
In blijde zege - zangen, malen,
Waar Griekenland den Pers verwon?
Of kiest gij Helden van 't oud Romen?
Zijn' dapp'ren stichter Romulus?
Of Scevola, door niets te toomen?
Camillus, of Fabricius!

* * *

Of lust u in den lof te weiden
Der Helden van ons Vaderland,
Die Vrijheid hier ten zetel leidden,
Vermaard door krijgs - deugd, of verstand?
Lust u een' Barneveld te roemen?
Een' Hoogerbeets, of Huig de Groot?
Een Ruiters, of een' Tromp te noemen?
Of Brakel, die den Theems ontsloot?

Neen; wil veel eer de glorie zingen
Der Jeugd, die Pallas borsten zoogt,
Dier brave en fiere jongelingen,
Op welker moed 's Lands Vrijheid boogt!
Roem Hem, die 't eerst hun borst deedt gloeijen,
VAN SANTEN, de eer der Roomsche liet!
Hij deedt, in Leydens nood, hen spoeijen,
Ten steun der vrije krijgs-bannier.

* * *

Wil wakk'ren SCHIMMELPENNINCK loven,
Dier Braven Leidsman, in dien nood;
Die, met zijn Helden, aangestoven,
Ons tegen muit ren bijstand boodt;
Die, beide met zijn pen en degen,
Voor 't recht des Burgers pal dorst staan;
Wien Vrijheid, dankbaar voor dien zegen,
Den schedel siert met eiken-blaên!

Naast Hem is HOÿNCK hoogst te prijzen.
 De roem van Themis, die, met moed,
 Der jegd het eere - spoor wou wijzen,
 Aan 't hoofd van zijnen ed'len stoet;
 Die, waar zijn wensch niet dwaas bestreden,
 Dien stoet, met trom en vaendel - pracht,
 Geschaard in rijen en geleden,
 Hadt Leydens poorten ingebracht.

* * *

Wil ook den ed'len SCHUL niet zwijgen,
 Die, door zijn krijgs-kunde en beleid,
 Den wapenhandel zal doen stijgen,
 Waar 't oeffen-perk de jeugd verbeidt!
 Lang moet ge, o viertal Braven, leven,
 Tot heil der Burger maatschappij;
 En steeds, door deugd, naar glorie streven:
 Zoo zij ons Neêrland eeuwig vrij!

Palladi et Libertati.

Vrije heldenzang.**Wijs: *De Turksche Marsch.***

Zoo treedt Pallas jeugd,
Wijl zij zich verheugt,
Met, vol moed, voor het Land en zijn belang te staen.
Volgt dien Heldendrom,
Bij 't geluid der Trom,
En weêrstaet hen, die 't Recht versmaên!
Duldt geen Dwin'landij,
In dees Maetschappij!
Weert, met kragt,
Wie ons tracht
In ketenen te slaen;
Zoo word' Nederland vrij,
Door uw daên!

J. 'T H O O F T J.Z.

Het blij vooruitzigt.

Wijs: *Strasburger Mûth.*

Als wij, met moed,
 Gedachtig 't heldenbloed
 Als wij, met moed,
 Gedachtig 't heldenbloed
 Van Neêrlands vroege tijden,
 Voor onze Vrijheid strijden,
 Dan zien we eens vliên,
 Wie ons nu 't hoofd durft biên!
 Wie ons nu 't hoofd durft biên!
 Van Neêrlands vroege tijden,
 Voor onze Vrijheid strijden,
 Dan zien we eens vliên,
 Wie ons nu 't hoofd durft biên!
 Wie ons nu 't hoofd durft biên!

Ten gemakke der zangminnaren, is van het nevenstaande stukjen het eerste Couplet hier boven geheel geplaatst, zoo als alle de Coupletten behooren gezongen te worden.

Als wij, met moed,
 Gedachtig 't heldenbloed
 Van Neêrlands vroege tijden,
 Voor onze Vrijheid strijden,
 Dan zien we eens vliên,
 Wie ons nu 't hoofd durft biên!

* * *

Aan eed en pligt
 Getrouw, en niet gezwicht,
 In 't ijvren voor 's Lands rechten,
 Moet ras het pleit beslechten:
 Dan zien we eens vliên,
 Wie ons nu 't hoofd durft biên.

* * *

Dan raakt van kant
 Elk trotsche Dwingeland,
 't Zij Vorst of Overheden,
 Die 't recht met voeten treden:
 Dan zen we eens vliên,
 Wie ons nu 't hoofd durft biên!

Dan keert de Vreê,
 En brengt ons Welvaart meê;
 Dan zullen boei, noch jukken
 Hier vrije halzen drukken:
 Dan zien we eens vliên,
 Wie ons nu 't hoofd durft biên!

* * *

Wel dan, met eer
 En moed, naar 't krijgs-geweer,
 Naar kruid en lood gegrepen!
 De sabel scherp geslepen!
 Dan zien we eens vliên,
 Wie ons nu 't hoofd durft biên!

Palladi et Libertati.

